

Beter benutten bedrijventerreinen

Hup de hoogte en breedte in

Hub Ploem
10 april 2024

Waar denkt u aan bij.....

10%

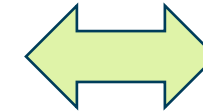
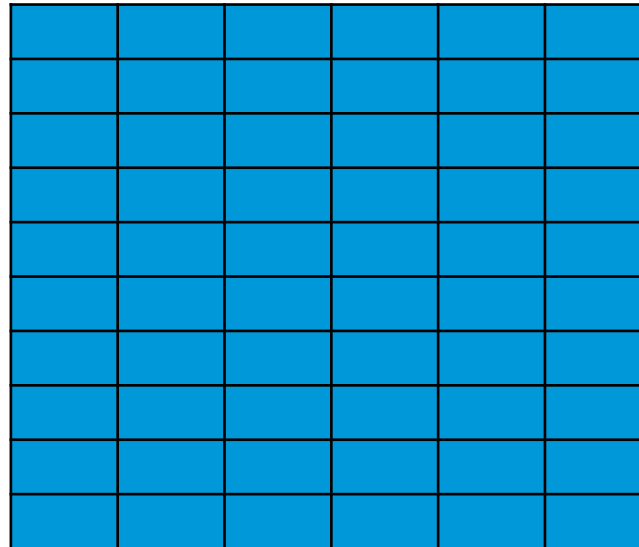
....en bij.....

20%

Bedrijventerreinen in middelpunt

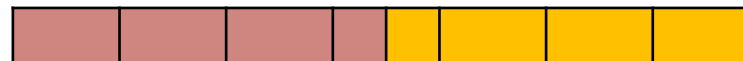

60.000 ha uitgegeven

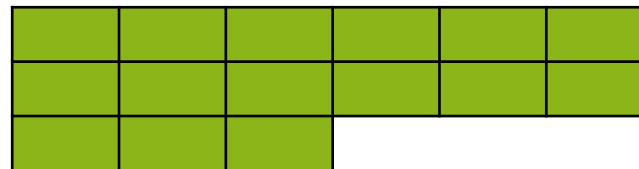

Bestaande voorraad beter benutten om te voorzien in ruimtebehoefte

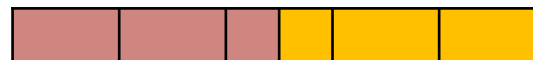
3.500 -7.000 ha ruimtevraag t/m 2030

15.000 ha zeehaventerrein

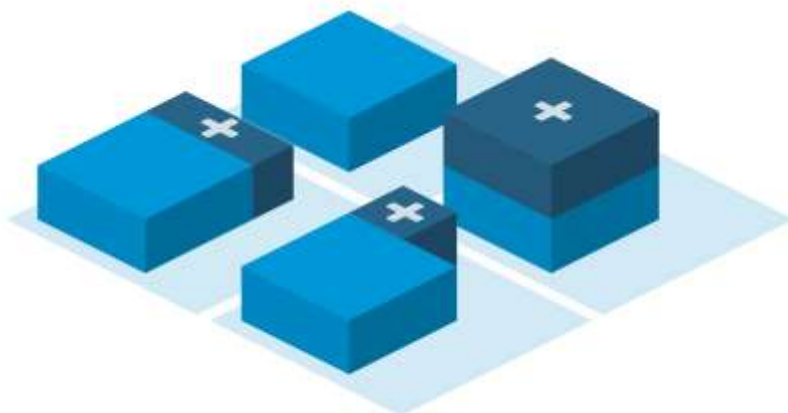
Substantiële ruimtevraag t/m 2030

Drie dimensies van beter benutten

Ruimtelijk

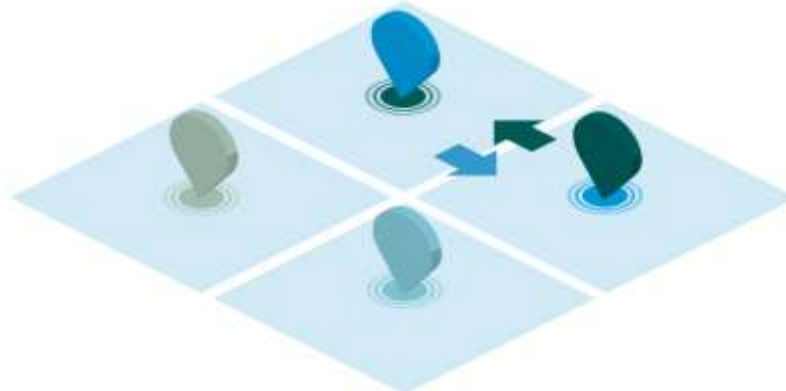
Intensief en meervoudig
ruimtegebruik

- Benutting bouwvlak
- Benutting bouwhoogte
- Meervoudig ruimtegebruik

Economisch

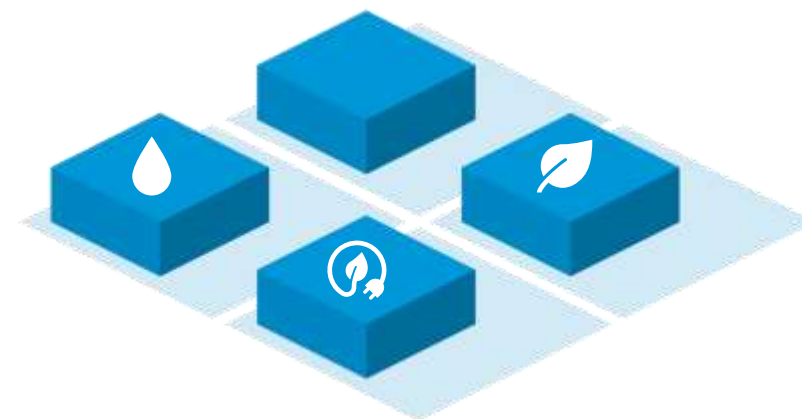
Juiste bedrijf op de juiste
plek

- Clustervorming/uitwisseling stromen (CE)
- Gebruik HMC-kavels en milieuruimte
- Gebruik watergebonden kavels
- Gebruik grootschalige kavels (evt. risico's)

Duurzaam

Groene en klimaatadaptieve
omgeving

- Energie en duurzaam vastgoed
- Klimaatadaptatie
- Circulaire economie

Praktijk laat zien dat het kan

Intensief en duurzaam ruimtegebruik

Voor

Bron: Google Streetview & Unibouw

Na

Benutten hoogte en ruimte

Voor

Na

Bron: Google Streetview

Meervoudig ruimtegebruik

Parkeren op dak

Bron: GEVA Vastgoed & Breebaart Korver BNA

Wonen boven werken

Juiste bedrijf op de juiste plek (gebruik milieuruimte)

Voor

Na

Bron: Topotijdreis.nl

Uitgangspunten bedrijventerreinen: werk aan de winkel?

Ruimtegebruik:

- Gemiddeld is 40-55% van een kavel bebouwd, 60-80% nu vaak al toegestaan
- Gemiddelde bouwhoogte 7-9 meter, marktconform is 14-20 meter
- >40% van de voorraad bedrijfspvastgoed is 40 jaar of ouder

Wat leert de ervaring?

Capaciteit
(menskracht)
nodig

Bovenop de
markt zitten,
aanjagen en
anticiperen via
instrumentarium

Samenwerken
met eigenaren
cruciaal

Financiële
middelen &
koppeling (o.a.
achterblijvende
locaties)

Flexibiliteit (niet
alles in beton
gieten) &
verleiden met
bv.
planologische
kaders

10%

Economisch gebruik: 20% bedrijven kan ook elders (voorbeeld Hoorn)

130 kantoren op bedrijventerreinen, die passen in binnenstad

Naam	Zeker Zakelijk
Omvang pand	310 m ²
Werknemers	4
Omschrijving activiteiten	Verzekeringen voor ondernemers (MKB)
Bedrijventerrein	Westfrisia

Naam	Panter Reklame
Omvang pand	102 m ²
Werknemers	6
Omschrijving activiteiten	Full-service reclamebureau voor particulieren en bedrijven
Bedrijventerrein	Westfrisia

Naam	Dappere krachten
Omvang pand	280 m ²
Werknemers	2
Omschrijving activiteiten	Arbeidsbemiddeling in ambachtenschap
Bedrijventerrein	Hoorn 80

Allerlei ambachten en makers die passen in binnenstad

Naam	Via Sofia Reclame
Omvang pand	275 m ²
Werknemers	6
Omschrijving activiteiten	Reclamegeschenken en textieldrukkerij
Bedrijventerrein	Westfrisia

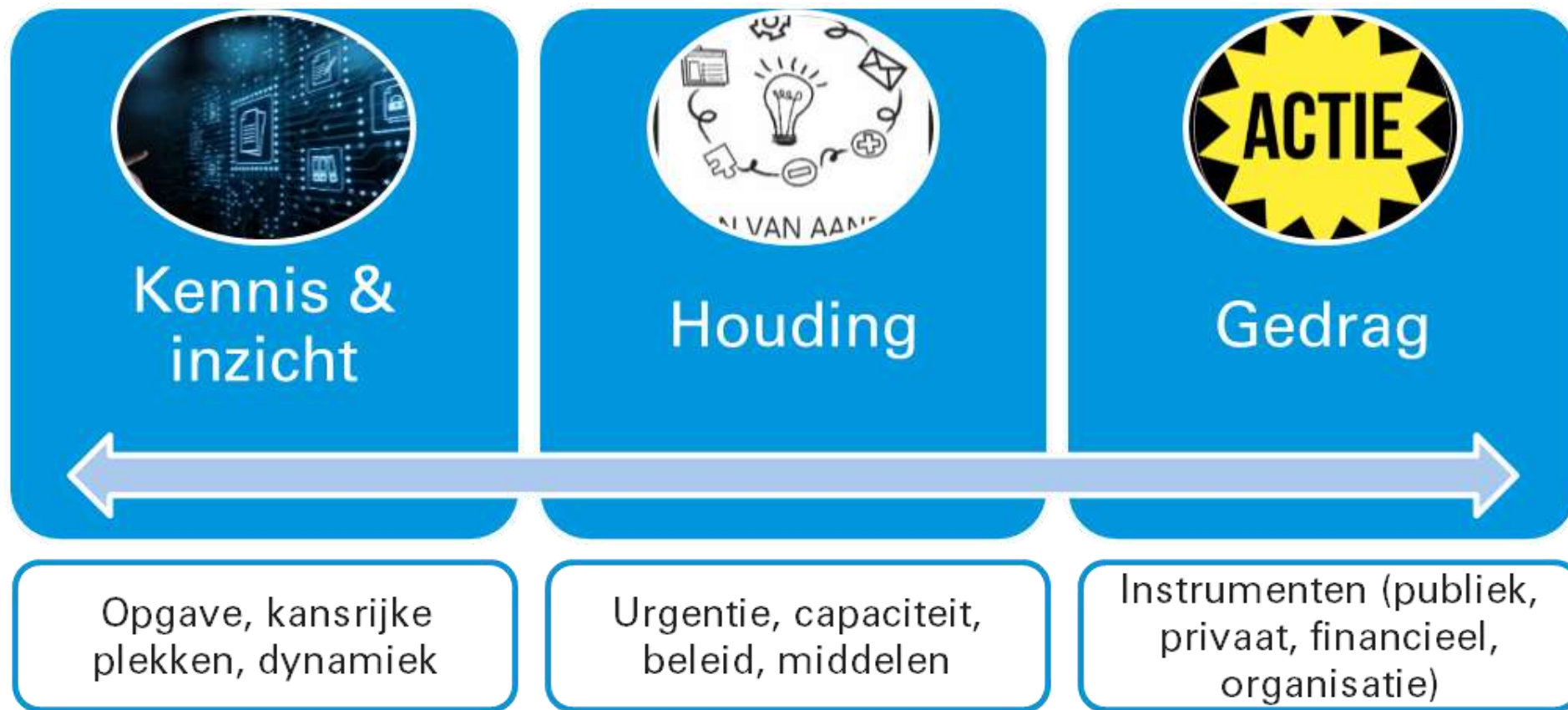
Naam	Bart Ontwerpstudio
Omvang pand	390 m ²
Werknemers	1
Omschrijving activiteiten	Interieurbouw en meubelmakerij
Bedrijventerrein	Westfrisia

Naam	Verena Machtel
Omvang pand	450 m ²
Werknemers	2
Omschrijving activiteiten	Bloemsierkunst en interieurontwerp
Bedrijventerrein	Westfrisia

Beter benutten: kennis, houding, gedrag

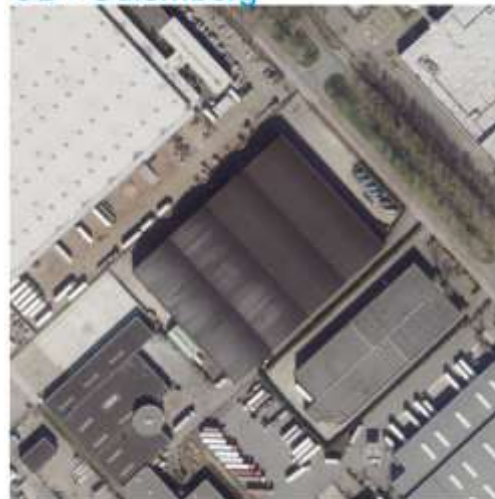

Nieuw onderzoek: bouwen op logistieke brownfields

- Centrale vraag: is bestaande logistieke vastgoedvoorraad te intensiveren?
- Focus op panden gebouwd voor 2000, in drie regio's
- 75 cases, 5 nader onderzocht (rekenen en tekenen)
- Oa. meerlaags, optimaliseren, functiemix, mkb, wonen

CB - Culemborg

stec
groep

DENC
PART OF SWECO

Potentie is zeer groot: nu al 200-300 hectare ruimtewinst te realiseren

Potentie	Verdichtingspotentieel (extra vierkante en kubieke meters bedrijfstvastgoed)	Bespaarde nieuwe hectaren greenfields
5 cases	165.000 m ² / +/- 2 mln. m ³	20-25 hectare
75 cases	1.000.000 m ² (reëel 500.000 m ²) / +/-5-8 mln. m ³	40-50 hectare
Landelijk	3-4 miljoen m ² / onbekend m ³ (indicatief +20-40%)	200-300 hectare

Wat is nodig?

- Inzicht krijgen in de potentie van plekken
- Voeren van gesprekken met eigenaren, proactieve houding
- Maatwerk per casus:
  - Verruimen van planologische kaders
  - Wegnemen van belemmeringen (bv. verkeer)
  - Financiële interventies
  - Collectieve oplossingen
- Marktpartijen: 'out of box'-denken en nieuwe beleggingsfondsen
- Bottlenecks: schuifruimte, plan. kaders, sanering, onrendabele top

Quick wins: waar morgen mee aan de slag?

- Gezonde marktspanning, let op: schuifruimte!
- Beleid, ambitie & daadkracht: incl. capaciteit en middelen
- In gesprek met eigenaren en bedrijven: aanjagen, *one stop*
- Weten wat speelt en wat onbenutte mogelijkheden zijn
- Experimenteren met hogere bouwhoogte en best practices, geen *one size fits all*
- Niet te snel toegeven aan markt: sturing & regie houden
- Publiekrecht en financieel instrumentarium op orde, nu ambitie, beleid en uitvoering(scapaciteit)

**stec
groep**

Uw vragen?

Hub Ploem

06-52710589

h.ploem@stec.nl

www.stec.nl

